

Zarandul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRISULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAD

ABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
Instituțiuni și bănci 150 lei
Muncitori minieri 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

Pentru pomenirea eroilor noștri

O datorie creștinească și națională ne cere azi, mai mult decât în trecut, să ne aducem aminte de cei ce s'au jertfit pentru binele și fericirea neamului românesc, de pe culmile munților Apuseni. Până la înfăptuirea unității noastre naționale, în 1918, pomenirea și sărbătorirea eroilor noștri Horia, Cloșca și Crișan, apoi Avram Iancu, erau socotite de stăpânitorii de ieri — Ungurii — trădare de patrie și după legile lor te pomeneai în temnițele vestite din Seghedin sau Vác. Nici cununii de flori nu era permis să așezi pe mormintele lor. Abia azi aflăm că tinerii Români de pe acelea vremuri cari urmau școlile înalte, pentru a se face preoți, doctori, avocați, ingineri, profesori etc. în ascuns și adeseori noaptea împodobeau mormintele eroilor noștri, cu cununii, de flori naturale, legate cu panglici tricolore: roșu, galben și albastru. Stăpânitorii noștri de pe acelea vremuri nu ne-au dat voie să ridicăm cruci sau monumente vrednicilor bărbați de neam românesc: iar bisericuțele noastre de lemn le zdrobiau cu tunurile în fața generalilor lor ca astfel să nimicească orice urme, care ar putea avea însemnătate pentru existența neamului românesc, în Ardeal.

Nu au putut însă zdrobi credința în D-zeu, și prin acesta neamul românesc a învins toate greutățile până la venirea marelui praznic al națiunii române: Unirea tuturor provinciilor românești cu țara mamă, care s'a săvârșit în 1918.

Azi, stăpâni la noi în casă, se cuvine să ne aducem aminte nu numai de eroii noștri naționali ci și de locurile unde s'au petrecut întâmplări mai însemnate... Știți cu toții că revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan din 1784 s'a început în Brad, Mesteacă, Crișcior și Curchiu. Ați auzit dela moșii și strămoșii voștri că în adunarea Românilor dela Blaj, în 1848, Avram Iancu a descărcat un pistol în aer strigând „Intre noi și Unguri numai pistolul poate hotări” și la strigătul lui toți Români din Munții Apuseni au prins armele și l-au urmat. Ați auzit că la Mihăleni, Buceș, Vălișoara și Hălmagiu s'au dat lupte inversurate între Români conduși de preoți și alți oameni cu carte și între armata ungurească, condusă de ofițeri iscusiți. Aceste locuri pentru noi Români sunt mai grăitoare decât König-rätz, Custoza, Solferino, Austerlitz și totuși nu se află pe ele nici o cruce de lemn care să

spună și să amintească trecătorului despre faptele petrecute aci.

La inițiativa profesorilor dela liceul ort. rom. „Avram Iancu” din Brad, s'a format un Comitet de organizare, condus din toți bărbații mai învățați, mai buni și mai cinștiți ai Zarandului, care va ridica monumente grăitoare... pe acele locuri. Excursioniștii cari ne cercetează în fiecare an se vor opri în fața acestor monumente și vor citi mărețele și vitejeștile fapte ale moșilor și strămoșilor noștri. Pentru ridicarea troițelor invităm pe fiecare Român, după puterile sale, să contribuie la adunarea fondurilor trebuincioase, așa după cum părinții noștri au contribuit pentru ridicarea liceului din Brad, care astăzi este mândria Zarandului.

Numele tuturor Românilor, cari vor dăruși pentru ridicarea celor 10 troițe, se vor publica în ziarul Zarandul.

CANDIN CIOCAN.

Frați Zarandeni,

La toamnă se împlinesc 150 de ani dela Revoluția lui Horia. După cum s'a publicat și în ziare, toți Români din munții noștri se pregătesc să facă o sărbătoare frumoasă pentru pomenirea strămoșilor, frații cu roata de asupritorii noștri de pe vremuri.

Școala de arte și meserii din Zlatna ne face 10 cruci frumoase de piatră în stil românesc (troițe), pe cari se vor scrie *întâmplările din revoluție*, iar dl profesor universitar dela Cluj, Dr. I. Lupaș va scrie istoria acelor vremuri. Pentru acoperirea cheltuelilor direcțiunea societății »MICA« a aprobat o sumă frumoasă de bani, care însă nu e de ajuns.

E datorința noastră a tuturor celor din »Ținutul Zarandului« să împlinim ce se mai cere.

Apelăm deci la toți frații Zarandeni, să contribuie cu cât le va ajuta D-zeu, ca să putem face o pomenire demnă de strămoșii, cari și-au jertfit viețile pentru desrocierea noastră.

Apelăm îndeosebi la frații minieri, cari în criza de astăzi sunt totuși într'o situație mai bună decât plugarii.

Comitetul de organizare: Președinte, Dr. Ioan Radu; Secretar, Candin Ciocan.

† Vasile Goldiș

Sâmbătă în 10 Februarie la ora 9 dimineața s'a stins din viață la locuința sa din Arad, marele român, luptătorul politic și cultural al Ardealului, Vasile Goldiș.

S'a născut la 1862 în comuna Seleuș din județul Arad. A fost fiul preotului Isaia Goldiș. Tatăl său a fost mutat din Seleuș la Cermeiu, unde a condus cu dragoste și devotament biserica ortodoxă din această comună, timp de cincizeci de ani. În comuna Cermeiu și-a petrecut Vasile frumoșii ani ai copilăriei și ai tinereții, aici a învățat mai întâi carte românească dela învățătorul confesional Nicolae Albu.

Pe la vârsta de 10 ani a fost dus la liceul unguresc din Arad. Aici a fost printre cei dintâi elevi, luând totdeauna notele cele mai mari la învățătură. Terminând liceul din Arad și-a continuat învățătura la universitatea din Budapesta și Viena. Aici, dela profesori străini de neamul său, și-a câștigat frumoasa învățătură pe care a pus-o însă în slujba patriei sale. Ca student universitar a fost totdeauna între cei dintâi lucrând, pentru neamul său, în cadrul societăților studențești pe cari le aveau Români din Ardeal la Budapesta și Viena. De aici s'a întors ca profesor la Ca-

ransebeș și în urmă la liceul confesional din Brașov. Aici a stat 12 ani, infiltrând în sufletul copiilor, cari îi avea în grija sa, dragostea de tot cei românesc.

La 1901 a fost numit secretar al Consistorului din Eparhia Aradului; unde a pus o muncă și stăruință pentru ridicarea și întărirea Bisericii strămoșești.

Intre bărbații cari au lucrat și au luptat la înfăptuirea marelui act al unirii V. Goldiș a avut un rol important, contribuind cu puternica sa personalitate la realizarea ei.

În timpul stăpânirii ungurești, când ori ce acțiune românească era persecutată, V. Goldiș era la locul întâi, expunându-se multor persecuțiuni, dar pregătind prin aceasta sufletul poporului Român din Ardeal, pentru marile evenimente ce aveau să urmeze după războiul mondial. El este acela care formulează vestita rezoluțiune, cetită de Dl Vaida Voevod în Parlamentul din Budapesta, prin care Români din Ardeal își spuneau răspicat cuvântul, că nimeni nu mai poate dispune de soarta lor în viitor, afară de comitetul executiv al partidului național român.

Acest act este de fapt declararea de independență al Românilor ardeleni.

În vestita adunare dela Alba-Iulia, din 1 Decembrie 1918, Vasile Goldiș are un rol preponderant, fiind acela care redactează actul unirii Ardealului cu România și care-l prezintă Marelui Rege Ferdinand I.

După unire lucrează mai departe la întărirea României noi, căutând să îndeplinească pe lângă unitatea geografică și cea sufletească a neamului românesc.

A fost de mai multe ori ministru și președinte al Societății „Astra”, pe care a condus-o cu multă înțelepciune și pricepere până acum doi ani, când din cauză de boală a demisionat.

Din toate faptele vieții sale reiese spiritul de jertfă și de abnegație. Din tot ce a lucrat și a făcut nu a căutat mărirea sa personală ci numai mărirea neamului său. Pentru aceasta numele său este scris între cei mai mari binefăcători ai Românilor. Fiecare Român are datoria de a rosti o rugăciune pentru odihna sufletească a lui V. Goldiș. Odihnească în pace.

C. D. R.

Emanoil Gojdu

În luna aceasta s'au împlinit 64 de ani dela moartea lui Emanoil Gojdu, care a fost cititorul celei mai mari Fundațiuni a Românilor din fosta Ungariei „Fundațiunea Gojdu”.

Acest mare binefăcător s'a născut în Oradea la anul 1802 și după terminarea studiilor a ajuns în Budapesta unul din cei mai vestiți avocați; iar mai târziu consilier la Înalta Curte de casație, din capitala Ungariei. Pentru scurtă vreme a fost și prefect al județului românesc Caraș, în Lugoj. Aici îndeosebi s'a validat el ca bun Român și introducând limba românească de limbă oficială a județului, ceace poate numai în județul nostru Zarand, de pe vremuri s'a mai putut face. Dar și în Budapesta casa lui era casă deschisă pentru toți studenții Români, cari învățau pe atunci la universitatea de acolo.

Așa de mult a iubit el pe studenții Români ridicați cei mai mulți din opincă și cari luptau cu sărăcia și cu multe necazuri pe la școli stricine, încât la moartea sa din anul 1870 a lăsat prin testament întreaga sa avere ca Fundațiune, din venitul căreia să se dea burse (ajutoare) studenților silitori la învățătură, dar săraci. Această fundațiune a pus-o în grija unui Comitet în frunte cu Mitropolitul român ortodox din Sibiu.

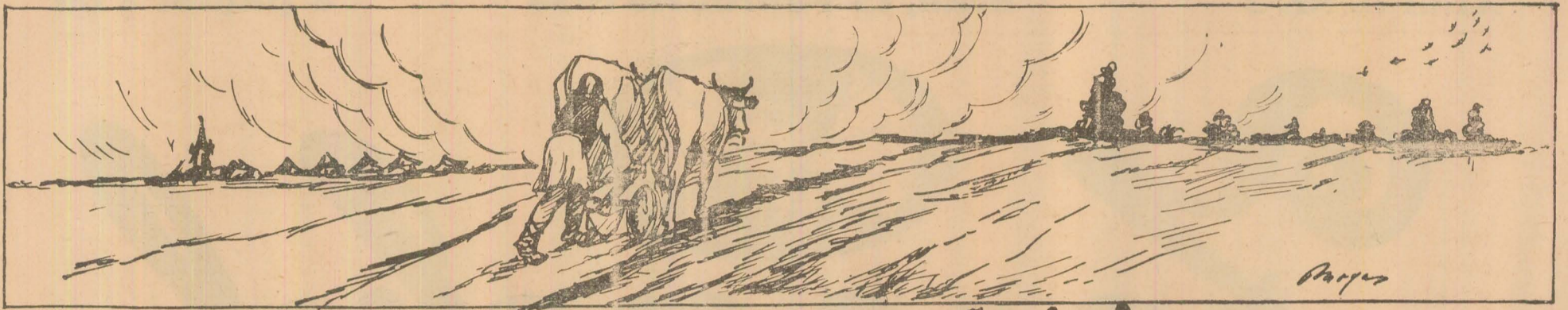
Mulți studenți Români săraci s'au împărțit până la războiul cel mare cu ajutoare însemnate din „Fundațiunea Gojdu”, fără de care mulți dintre ei n'ar fi putut studia. Putem spune, că aproape toată floarea învățaților noștri Români din Transilvania de lege ortodoxă a fost ajutată din această fundațiune. Unii dintre acești intelectuali Români au ajuns la situații înalte în România de azi. Până la anul 1916 au fost ajutați 6000 de studenți Români ortodocși dela toate școalele din țară și streinătate.

Astăzi averea „Fundațiunii Gojdu”, care se prețuiește la aproape 200 milioane lei și care se găsește în Budapesta este secvestrată de guvernul unguresc încă din 1918; iar Comitetul pus s'o chivernisească nu are posibilitatea deocamdată să împărțească burse elevilor și studenților din ea, așa cum a hotărât în testamentul său fericitul binefăcător.

Români din Ardeal așteaptă, ca factorii cu cădere să dea tot sprijinul necesar Mitropoliei noastre, ca să ajungă cât mai curând în stăpânirea averii acestei însemnate fundațiuni, ca ea să-și poată relua rolul binefăcător, ce l-a avut în curs de aproape 50 de ani dela înființarea ei.

Fie, ca pilda vieții și a faptelor lui să o avem încontinuu înaintea ochilor noștri și să determine și pe alții la fapte nobile și frumoase.

Pr. V. P.

— DE-ALE PLUGĂRIEI —

Lucrări de iarnă în grădina de pomi Insemnătatea albinăritului

Toată regiunea Bradului, și în general regiunea Munților Apuseni, este specială cultivării pomilor roditori. De fapt gospodarii se ocupă cu pomii roditori, dar îngrijirea lor lasă mult de dorit. Numai dela pomi sănătoși și bine îngrijiți trebuie să ne așteptăm la roade bune și multe. Dacă gospodarii noștri ar da mai multă atenție îngrijirii pomilor, pe cari îi are în grădină și în jurul casei, recolta din fiecare an ar putea fi de două ori așa de mare și deci și câștigul gospodarului s'ar mări.

Din câte am văzut în regiunea întreagă, pomii sunt lăsați peste iarnă în voia lui D-zeu și gospodarul, deși trece în fiecare zi pe dinaintea lor, nu le dă nici un ajutor. Pomii sunt plini de mușchi, netăiați și necurăți; omul plin de păduchi și râne nu este așa de bolnav ca acești bieți pomi cărora mușchii de pe ei le sug toată hrana (mâncarea).

Cei mai mulți dintre gospodari au puțin de lucru peste iarnă; sau au copii și nevastă acasă cari sar putea ocupa (indeletnici) cu îngrijirea pomilor. Nu trebuie să lăsăm toate așa cum ni le-a lăsat moșu și strămoșu; atunci erau alte vremuri.

Vă voi arăta pe rând cum trebuie îngrijiții pomii iarna:

Primul lucru ce trebuie făcut este tăierea. Când trebuie ea făcută? Acolo unde gospodarul are timp este bine să se facă toamna. Se poate face însă în tot timpul iernii, atunci când temperatura nu este mai scăzută de — 5 grade. De exemplu așa cum este acuma vremea se poate face tăierea între ora 11 înainte de masă până la ora 4 după masă.

Ce trebuie tăiat? Toate crengile (cloambe) cari sunt prea dese, cari se încrucișează, se freacă sau atârână în jos trebuie tăiate.

După aceasta, toate tăeturile trebuiesc unse cu cafran. Aceasta pentru ca rana (buba) să se vindece mai repede. Este ca și leacul pus pe rana unui om. Căfranul se găsește gata în orice prăvălie și costă 15 lei Kgr.

După ce tăierea s'a făcut, pomul trebuie curățit de cojile putrede și de mușchi. Sub aceste coji sunt ouă și larve de tot felul de insecte (gânganii) cari la primăvară, dacă nu sunt omorâte vor umplea tot pomul și fructele vor fi puține și rele. Cum trebuie făcută curățirea? Se va întinde un cearceaf (lepedeu) în jurul pomului și cu o perie de sârmă sau cu un cuțit de lemn sau alte unelte speciale se vor curăța bine toate cloambele și trunchiul. Tot gunoiul va cădea pe cearceaf și așa se adună și se arde. Trebuie negreșit arse căci numai așa putem fi siguri că toate ouăle de gânganii sunt moarte.

Când pomii sunt prea plini de mușchi, și trebuie mult lucru ca să fie curățați, aceștia se pot nimici prin stropire cu anumite zămuri cari îi ard iar pomului nu îi strică. O astfel de zeamă se pregătește din: 2 Kg. piatră vânăată, 2 Kg. calaican (galița), 100 litri de apă.

Se încălzește într'o căldare, 10 litri de apă; atâta ca apa să fie călduță ca să putem ținea degetul în ea. În această apă se toarnă calaicanul (galița) și se amestecă până se topește. Se ia apoi un butoi mare de 150—200 litri și se toarnă în el alți 10 litri de apă în care se bagă piatră vânăată ca să se topească. Pentruca topirea pietri vinete să se facă mai ușor și mai repede, ea trebuie pisată și băgată într'un sac. Sacul se bagă întâi numai puțin cu fundul în apă și după cum se topește piatra vânăată, sacul se lasă tot mai mult în apă.

Între timp se răcesc și cei 10 litri de apă în care am topit calaicanul (galița) și îi turnăm în butoiul cel mare. Tot timpul pânăce turnăm galița topită peste piatra vânăată trebuie amestecat bine. Dupăce amestecul s'a făcut se mai toarnă restul de apă până la 100 litri, adecă 80 litri apă și zama este gata de stropit.

Trebuie făcută numai atâta zamă de câtă avem nevoie, căci stând câteva zile ea își pierde țaria.

În regiunea noastră băntuie mai ales la meri și pruni o gânganie urâtă cunoscută

sub numele de păduche lănos. Iarna ne putem ușor scăpa de acest păduche, căci el iernează pe gâtul rădăcinilor adecă sub pământ. La pomii pe cari îi știm din vară că au astfel de păduchi, le desgolim de pământ gâtul rădăcinilor și până la un sfert de metru pe tulpină îi ungem cu carbolineum (13 lei Kgr.) pregătindul: punând 2 părți apă și 1 parte carbolineum. Este foarte bine ca în grădina din jurul pomului, dupăce s'a uns cu carbolineum, să se pună var stins, căci acesta pe lângă că omoară păduchele îngrășă și pământul. Dupăce toate acestea sau făcut se pune pământul la loc în jurul pomului.

La mulți pomi se văd pe partea de miazăzi crepături mai mici sau mai mari pe scoarță. Aceste crepături sunt cauzate de îngheț și de desgheț. Ele sunt periculoase căci în aceste crepături își pun de regulă ouăle toate gâzgănilor de cari am mai vorbit. Aceste crepături se fac în tot timpul iernii dar mai ales în primăvară când vin înghețurile târzii. Ca să păzim ca aceste crepături să nu se facă vom unge toată tulpina și crengile mai groase ale pomului cu apă de var stins. Această apă va da o culoare albă tulpinei și scoarța nu se va mai încălzi peste zi și deci nu se va răci nici prea tare peste noapte așa ca ea să crape. Afară de aceasta sunt anumite insecte cari nu se vor mai sui pe pom din cauza apei cu var.

Dupăce toate aceste lucrări sau făcut și pomul este curat să se adune (până ce nu se duce ultima zăpadă) în jurul pomului zăpadă și să se bătătorească bine. Pe la sfârșitul lunii Februarie să se pună peste zăpada bătătorită bălegar păios. Acesta va încetini topirea zăpezii și desghețarea vegetației și înflorirea pomilor; brumele și înghețurile târzii cari vin totdeauna primăvara nu vor prinde pomii în floare și vom avea recoltă bună.

Ultoii tineri trebuie și ei îngrijiți. Lepurii fac mari stricăciuni rozând ultoii. Trebuie să se pună în jurul lor un gard mic de sârmă sau de nuele cu spini. Cel mai sigur lucru este ungerea tulpinei cu „Izol” care prin mirosul lui alungă orice animal care ar vrea să se apropie.

De multe ori ciorile așezându-se pe cloambele fragede ale ultoaielor le rup și astfel putem pierde ultoii. Este bine să se înfigă în pământ, lângă ultoi un par care să ajungă mai sus decât cea mai înaltă cloambă. Acest par să fie făcut la capătul de sus ca o cruce. Astfel ciorile nu se vor mai așeza pe cloambe ci pe această cruce pe care vor sta mai ușor.

Tot spre sfârșitul iernii trebuie recoltate crenguțele (cloambele mici) de pe pomii roditori sănătoși cu recoltă multă și de neam bun, cu cari se vor face altoirile de primăvară. Aceste crenguțe trebuie să aibă lemnul copt.

Ing. VIRGIL DAMIAN

Comunicate

ale exploatării agricole-silvice, secția societății „Mica”.

DI. ing. Virgil Damian va vorbi Duminică, în Biserica ortodoxă din Brad, după sfânta liturgie, despre: lucrări de iarnă în grădina de pomi, iar după masă, la ora 3, va face lecții practice cu sătenii, cari doresc să asiste, la pădurile Bradului. Locul precis se va anunța Duminică în Biserică.

Societatea „Mica” va aduce în primăvară 5000 buc pomi roditori cari se vor împărți, cu un preț ieftin, la toți cei ce doresc să se ocupe cu cultivarea pomilor roditori. Acei se vor avea, până la data de 1 Martie, gropile făcute după indicațiunile date de dl. Ing. Damian, adecă: 2 m. de lungime, 2 m. lărgime și 80 cm. adâncime, vor primi de fiecare groapă câte un pom gratis. Cei ce le au făcute, sunt rugați să anunțe aceasta primăriei care la rândul ei va anunța societatea, să vină să controleze gropile.

Toate legendele românești și streine spun că albinele s'au născut în grădina raiului. Într'adevăr sunt mari și prețioase foloasele ce le avem dela albine. În primul rând este mierea, despre care Romanii spuneau că „este mană prețioasă căzută din cer” și că „nimic nu poate fi mai bun”. Poetul Virgiliu o numea „dar ceresc”, iar în Biblie cuvântul lui Dumnezeu este asemănat cu mierea pentru dulceața ei.

În timpurile vechi, după fiecare căsătorie, mama soției ducea vreme de o lună miere tinerilor însurați; de aici a rămas numele „luna de miere”.

Mierea este cel mai bun aliment de îndulcire, fiind făcută din suc dulce al florilor, numit nectar. Este un aliment sănătos și întăritor de trup. Ea curăță sângele, încălzește trupul, îl ferește de oboseală și liniștește nervii. În timpul marșului soldații germani primeau câte puțină miere, tocmai ca să nu obosească.

Profesorul de medicină Dr. Oslander numește mierea adevăratul și poate singurul prieten al pieptului. Dr. Root zice: „mierea e cea mai bună dulceață pentru copii”. Mierea este foarte bogată în vitamine (substanțe dătoare de viață). Este un aliment (măncare) care nu se strică, dacă e curată și bine îngrijită, ori cât de mult am păstra-o. În mormintele egiptene s'a găsit miere, care era foarte bună.

Încă din vremurile cele mai îndepărtate se știa că mierea prelungește viața. Marele filosof grec Pitagora a trăit 90 de ani hrănindu-se mai ales cu miere și pâine.

Un alt filosof grec, Democrit, care a trăit mai bine de 100 de ani, susținea că numai mierea i-a dat o viață așa de lungă.

Pollion, care la 100 de ani era voinic și sănătos, fiind întrebat de Împăratul August, cum de a trăit așa de mult, a răspuns: „întrebuințând mierea și untdelemnul”.

Încă o dovadă, care ne face să credem, că mierea prelungește viața, este că toți stuparii cunoscuți au avut o viață lungă. Astfel, Lartori 87 de ani, Hopkins 88, Dr. C. Miller 89, Dzierzon 94 etc.

Învățământul ce-l scoatem din toate acestea:

— Să mâncăm miere!

Un alt folos ce-l tragem de pe urma albinelor este ceara. Din ceară se fac luminările. Dela începutul creștinismului jertfa sfântă pe altarele bisericilor se aduce cu ceară. Copiii popoarelor vechi au învățat să scrie pe tablite de ceară. (Și noi am găsit în nanele dela Rosin două table cerata scrise la 163 d. H.). Cu ceară îmbălsămau cei vechi morții. Din ea se fac fel de fel de medicamente. Pentru facerea fagurilor în stupii noi este nevoie de foarte multă ceară.

Propolisul sau cleiul de albine se întrebuințează destul de des în industrie.

Roiul este tot un folos, pe care ni-l aduc albinele. Cu ajutorul înțepăturilor albinelor se vindecă reumatismul.

Toate foloasele înșirate până aici sunt foloase cari se văd. Pe lângă aceste avem alte foloase, cari sunt nemăsurat mai mari. Aceste sunt:

1. Albinele ajută la zămislirea florilor.
2. Distrug (omoaie) ouăle insectelor vătămătoare.

Albinele sburând din floare în floare duc pulberea sau praful numit polen de pe o floare bărbătească pe una femeiească și în felul acesta floarea zămislește, adecă leagă rod. Se știe, că atunci când primăvara pomii vuesc de albine, vom avea rod din belșug. Albinele ză-

O serbare

Serbarea aranjată în seara zilei de 10 Febr. l. c. de școala de Arte și meserii din Baia de Criș iese din comunul celor multe.

Programul compus din două părți: I. O piesă de teatru în trei acte, de o însemnătate netăgăduită pentru timpurile actuale — de criză morală — combătând apucăturile rele și relevând că bunele moravuri să fie la temelia unei civilizațiuni și culturi alese — executată de corpul profesoral al școlii și II, exerciții gimnastice: piramide, executate de elevii școlii.

În general vorbind, diletanții au interpretat bine rolurile. D-na Dobrogeanu, în rolul de soacră, rolul principal din piesă, și-a trăit cu adevărat rolul.

Serbarea școlii de Arte și meserii din Sâmbătă trecută, ne-a făcut să privim școala cu alți ochi.

Ne-a făcut să înțelegem că la această școală, care are un corp didactic select, se muncește intensiv, muncă rodnică și constructivă.

Gestul profesorilor de a interpreta chiar ei — pe scenă — rolurile, prin care scriitorul își rostește verdictul nemilos asupra fanfaronilor și ridiculilor atât de primejdioși pentru tihna și progresul societății, a făcut o frumoasă impresie. Și apoi „nimic nu este mai folositor de cât să câștigi învățând prin distracție, să instruești pe cineva prin joc“. Și acest mare adevăr se pare că l'a înțeles corpul didactic al școlii de Arte și meserii din Baia de Criș.

Și acum un cuvânt pentru director.

Îi cunoaștem de mult munca și sufletul pe care le-au pus pentru a face din șc. de Arte și meserii o instituție de cultură, respectate de toată lumea.

Știm că s'a isbit de multe greutăți; iar invidiile și dușmăniile — inerente dealtcum vieții, i-au dat mult de lucru. — Inșă greutățile nu l'au descurajat, deoarece a fost călăuzit totdeauna de credința că nimic nu se șterge mai greu din memoriu oamenilor decât binefacerile.

Să-și aducă aminte cât de adevărate sînt spusele marelui scriitor francez Voltaire, înainte de a-și termina glorioasa carieră.

„J'ai fait un peu de bien, c'est mon plus bel ouvrage“.

Prof. D. TEODORESCU,

care cu mult succes a ținut cursuri de croi (dame și bărbătesc), la Petroșeni, Lupeni, Deva, Hațeg, Hunedoara, Simeria, Brad, Baia de Criș și Gurabarza; va

TINEA CURSURI

după metodele cele mai perfecționate: engleze și franceze,

traduse în metodă proprie, la ARAD și în toate orașele din țară.

— NECROLOG — Cristina Cioflica în vârsta de 75 ani a încetat din viață în ziua de 7 Februarie a. c.

din partea locului. Din celea de mai sus reiese că suntem un fel de stat în stat. Tot așa sunt, firește, și celelalte trupe străine, ce au sectoare de apărare... Mie aceste osândiri la moarte, îmi displac mult, dar văd eu că „la războiu ca la războiu“.

Dorul de țară ne sugrumă pe toți. Cum se va organiza acum România nouă? Noi avem foarte puține știri aici. Avem și noi gazeta noastră „Neamul românesc“ redactat de colegul Șandru din Viștea (Făgăraș) însă nu prea are de unde lua știri deoarece numai puține ziare străine răsbesc până aici, iar cele rusești sufăr de boala cenzurii. Despre plecarea acasă nici o veste. Se vede că aliații au interzis ca noi să mai luptăm încă aici. Deoarece oastea lui Kolceak luptă tot mai fără curaj și e temere că într'o bună zi frontul va fi rupt; generalul Comandant al trupelor aliate, Janin, și-a mutat cartierul din Omsk departe spre răsărit. Nu vom lupta deci alături de Ruși pe front, însă e probabil să avem, și noi din greu lupte cu bolșevicii după ce ar lichida armata lui Kolceak cea ce credem se va și întâmpla.

Atașatul militar Ceh, Orsák, profesor în civil, cu care am prietenie, mă asigură că

Consiliul de miniștri de Luni

Expozeul d-lui ministru de finanțe Slăvescu

Membrii guvernului s'au întrunit Luni în consiliu. S'a comunicat membrilor cabinetului, știrile primite de guvern din străinătate asupra evenimentelor în curs. După consiliu s'a dat presei următorul comunicat:

Aseară la orele 7 a avut loc un consiliu de miniștri sub președinția d-lui G. Tătărescu, primul ministru.

D. Victor Slăvescu ministru de finanțe, a făcut o expunere asupra principiilor generale din proiectele privitoare la degreavările fiscale.

Aceste degrevări vor fi cuprinse în șapte proiecte.

În consiliul de seară d. Victor Slăvescu, ministru de finanțe, a mai expus economia proiectului prin care se modifică legea contribuțiilor directe în ceea ce privește unele cote la impozitele elementare în ce privește impozitul global: proiectul, prin care se reduc cotele din legea taxelor de lux și cifra de afaceri și proiectul pentru reducerea taxelor și impozitelor din legea timbrului.

Cronica săptămânii.

— I. P. S. S. Metropolitul Moldovei a trimis-o circulară preoților, prin care le pune în vedere asupra căderii morale și religioase a sătenilor noștri, din pricina îndărătniciei acestora de a merge la biserică, spre a-și face datoriile creștinxști.

— Vine știrea că în Franța din cauza înșelătorului Stavinski, care a furat bani grei dela Francezi, sunt mari tulburări.

Din această pricină a căzut guvernul francez. În noul guvern format, primministru a fost numit d. Gaston Daumergue.

— Vestea urâtă vine și din Tokio, capitala Japoniei și din Moscova, capitala bolșevicilor Ruși. Aceste două state trăesc într'o continuă neînțelegere, și se crede că nu va trece mult și va izbucni un război între ele.

— Zilele trecute s'a semnat la Atena Pactul de înțelegere balcanică, între statele: România, Turcia, Jugoslavia și Grecia.

Prin semnarea acestui tratat de alianță s'a pus un nou obstacol tendințelor revizioniste.

Marea Serată dansantă a juristilor din Brad, ce va avea loc Sâmbătă 17 curent, vă rezervă multe surprize: Concursuri de frumusețe, atât pentru Doamne cât și pentru Domnișoare.

Primele două costume naționale vor fi premiate.

Tomboală de primul rang, biletele jumătate câștigătoare. — Și multe... multe... surprize.

Folklor.

Strigături din Brașeu-Hunedoara

Culese de: ȘTEFAN I. POPA, inv.

*Pela noi țela Mârzești
Găsești fete cum gândești.
Una slută, una mută,
Alta cu spinarea ruptă,
Una cu gușe la gât,
Alta cu capul sucit.*

*Voinicel cu lăibăraș
Hai la noi să-ți dau sălaș.
Dar de cină ce ți-oiu da
Castraveți ca iedera
Ochi negri ca neghina
Gură dulce ca mierea.*

în curând va sosi ziua plecării spre mult dorita patrie. Ei Cehii, cari au aici un adevărat guvern sunt desigur mai bine informați decât noi. Colonelul nostru însă susține că ani de-a rândul vom mai avea de luptat pe aici. El s'a și pus cu tot dinadinsul să învețe limba Română (el fiind Ceh). Ca ajutor într'u acest scop am fost luat eu ca fost învățător. Urmăm metoda directă. Greutatea este însă că dânsul fiind colonel, iar eu numai sublocotenent și fiind colonelul și mai bătrân, mă simțesc cam stingherit în meseria dascălească. În pauze aduce vorba și despre referințele politice din România și despre istoria noastră. Din scrieri de ale Românilor cunoaște numai unele ale lui A. C. Popovici. Nu prea are poftă de plecare acasă și nu-i plac Cehii lui. Îl consideră ultra democrați și nu-i convine disciplina lor militară cam laxă. Nu-i convine în special că Cehii toți se apelează: Frate; frate colonele, frate generale etc. Are poftă să-și mai câștige aici glorie și măcar gradul de general. E o fire de Walenstein și are o mândrie de Napoleon.

Taișet, 1 Nov. 1919.

Expediții spre Nord și expediții spre Sud, contra bandelor bolșevice. Și din ce în ce se formează mai multe bande și din ce în

Maxime și cugetări

Mama seamănă virtutea în inima copilului, în timpul adolescenței, ca agricultorul bun sămânța, primăvara în pământul pregătit.

*
Ori cât de sus te ajută soarta să fii, nu râde nici odată de cei mai mici și mai slabi de cât tine.

— S'a reorganizat comitetul de redacție al gazetei „Zarandul“.

La 4 Febr. Comitetul vechiu a făcut o dare de seamă despre activitatea sa, din anul 1933. S'a prezentat și gestiunea financiară din primul an.

Noul Comitet va da o atenție deosebită pag. minierului și crede că începând cu 1 Martie a. c. va mări numărul pag.

— Simțim o deosebită bucurie anunțând onorații cetitori ai gazetei noastre, că mult apreciatul profesor universitar dela Sorbona, din Paris, Ionel D. Ștefănescu va veni la Brad, Duminecă în 18 Februarie, să ne țină 2 conferințe despre vestitele picturi din bisericile din Crișior și Ribița, cari s'au descoperit anii trecuți, și cari datează de pe la anul 1400.

Ora și localul, unde va conferența, se va anunța la timp prin afișe.

Zăpada căzută în această săptămână a fost de mare folos sămănătorilor. Gerul, ce s'a simțit pretutindeni, n'a avut nici o înrăurire asupra lor, mai cu seamă că în spre munte au fost învelite de zăpadă. Sfârșitul săptămânii e liniștit și călduros.

Starea de față a sămănăturilor făgăduiește o recoltă îmbelșugată.

ATENȚIE!

ATENȚIE!

Ceasornicele și bijuteriile cele mai bune și eficiente, mai eficiente chiar ca la orașe mari, se poate cumpăra la:

Ignatie Sidor,

— ceasornicar, BRAD, fondat 1903 —
— Articole optice și verighete. —
Facem reparațiuni bune și garantate.

Cinema „ORIENT“ Brad
Duminecă în 18 Febr.

INVINGĂTORUL (Der Sieger)

cu: KÄTHE de NAGY și HANS ALBERS
Operetă veselă în 9 acte.

ce se surpă tot mai mult ordinea în această țară a lui Kolceak. Incolo monotone. Numai escadronul de lăncieri, format de curând, își urmează febril instrucțiunea.

Taișet, Crăciunul lui 1919.

Frontul armatei lui Kolceak s'a desorganizat total. Și s'a desorganizat nu în urma unor grele lovituri date de bolșevici ci în urma incapacității și tembelismului din armata lui.

Vin vesti că se apropie dinspre apus Armata roșie. Batalioanele de Italiani și Englezi au trecut spre răsărit. Sosesc știri că Divizia Polonă, care avea sector pe la Urasnoiarsk ar fi fost nimicită în luptele cu bolșevicii. Că nu e bine într'acolo se vede din faptul că se evacuează spre răsărit tot ce se poate evacua. Trec, ziua și noaptea, trenuri după trenuri spre Est, iar spre Vest nu mai merge acum nimeni. Într'acolo e necunoscutul de care fug toți cei ce pot fugi. A început și pe aici a se forma „administrația localnică“. Comitetul administrativ local a cerut și Comandantului nostru să îi sprijinească. Firește au fost refuzați, noi neavând chemarea a ne ocupa de ei. Nu se declară bolșevici, însă sunt elementele suspecte ca bolșevici.

Ioan Fodor